

ježto dle zjištění odvolacího soudu žalobkyně předpokládala, že žalovaný bude ji a dítě i nadále podporovati. Jaký majetek má žalovaný, jest v tomto sporu rovněž nerozhodno, ježto jde o náhradu škody dle XXX. hlavy obč. zák.; jest také nerozhodno, že v jiných případech, na př. při stanovení výživného nebo věna (§§ 91, 139, 154, 166 a 1221 obč. zák.) přihlíží zákon k majetnosti osoby zavázané. Dle §u 1328 obč. zák. má ten, kdo trestným činem (o kterýž případ tuto jde), přiměje osobu ženskou k mimomanželské souloži, nahraditi jí utrpěnou škodu a ušlý zisk. K náhradě ve smyslu tohoto zákonného předpisu patří i odškodnění za zmenšenou vyhlídku na lepší zaopatření, jehož způsobem nejpřirozenějším je u ženy sňatek. Především jest uvést, že náhledu žalovaného, že nejsou stíženy vyhlídky žalobkyně na sňatek, ježto dítěti jsou přiznány vyživovací příspěvky, nelze vzhledem k životním poměrům a panujícím názorům přisvědčiti. Odvolací soud stanově výši odškodnění ve smyslu §u 1328 obč. zák., — čehož se žalobkyně jedine v žalobě domáhá, — správně uvážil všechny závažné okolnosti, totiž jak stará je žalobkyně, že je matkou nemanželského dítěte, dosud žijícího, že otec jeho má na ně platiti 120 Kč měsíčně, a správně vzhledem k panujícím poměrům životním a společenským usuzuje, že tím není úplně zmařena naděje žalobkyně na sňatek. Dále vzal odvolací soud též zřetel na její povolání a příslušnost do maloobčanských společenských kruhů, jakož i na výši věna, jaké dívky těchto tříd dostávají, a vyměřil pak žalobkyni náhradu ve výši takového věna, takže postavení a sňatkové vyhlídky zachovalé dívky bez věna staví na roveň sňatkovým vyhlídkám u dívky, která má věno v obvyklé výši a která jen pod slibem manželství dala se pohnouti k pohlavním stykům. Samu sebou se rozumí, že ve všech případech nebylo by správně, určiti výši náhrady prostým zjištěním výše věna obvyklého u občanské třídy, k níž svedená patří, nýbrž že vždy uvážiti jest všechny okolnosti pro výši náhrady směrodatné. V tomto případě však i odvolací soud vzhledem ke všem shora uvedeným okolnostem shledává náhradu, odvolacím soudem přisouzenou, za úplně přiměřenou. Pro tvrzení žalobkyně, že odvolací soud, stanově tuto výši náhrady dle svého volného přesvědčení (§ 273 c. ř. s.), nemá tolik povšechné znalosti životních a společenských poměrů, jako první soudce a že by proto směrodatným měl býti osobní dojem tohoto jakož i jeho znalost místních poměrů, není v tomto sporu žádného skutkového podkladu. K dalším vývodům dovolání žalobkyně, jež domáhá se zvýšení náhrady z 5.000 Kč na 10.000 Kč, se podotýká, že plnou vyhlídku na sňatek nelze zajistiti ani věnem vyměřeným ve větší výši, než jaká odpovídá životním a společenským poměrům té třídy, k níž žena ona patří; mimo to náhrada v této nepoměrné výši přesahovala by za okolností v tomto případě daných rozsah toho, co pod pojmem utrpěné škody a ušlého zisku lze ji v rámci §u 1328 obč. zák. přisouditi.

Čís. 3425.

Před odevzdáním pozůstalosti nemohou dědicové ve vlastním jméně uplatňovati pohledávky, dle dohody o rozdělení pozůstalosti jim připadnuvší.

K zažalování pozůstalostních pohledávek jest dědicům třeba svolení pozůstalostního soudu.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1924, R II 500/23.)

Dosud neodevzdaná pozůstalost po Rudolfu K-ovi, zastoupená přihlášivšími se dědici Jenovefou K-ovou, Hubertem K-em a Emilem K-em, domáhala se na žalovaném zaplacení peněz, jež mu byl zůstavitel zapůjčil. Žalovaný namítl nedostatek aktivní legitimace ku sporu, ježto zažalovaná pohledávka byla dle úmluvy dědiců o rozdělení dědictví přiznána Jenovefě K-ové, takže tato jediná mohla zažalovati. **P r o c e s n í s o u d** p r v é s t o l i c e žalobu zamítl, přikloniv se k názoru žalovaného. Odvolací soud zrušil rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, věc znovu projednal a rozhodl. **D ů v o d y:** Otázka zde rozhodující, zní takto: Kdo jest oprávněn, zažalovati pozůstalostní pohledávky v době po přihlášení se dědice k dědictví až do odevzdání pozůstalosti? Pro řešení této otázky přicházejí v úvahu tyto zákonné předpisy: 1. Věřitelé pozůstalosti nejsou nuceni čekati na přihlášení se k dědictví (§ 811 obč. zák.); k zastoupení pozůstalosti budiž povolán opatrovník jen tehdy, není-li tu již přihlášení se k dědictví (dvorní dekret ze dne 19. ledna 1790, čís. 1094 sb. z. s.). 2. Totéž platí o exekuci proti pozůstalosti (§ 34 ex. ř.). I tu zřizuje se pro pozůstalost opatrovník jen tehdy, není-li tu dědické přihlášky. 3. Dědic, jenž mimo přijatou přihlášku k dědictví prokázal své dědické právo, má nárok na správu pozůstalosti (§ 810 obč. zák.). Toto právo dědice na správu pozůstalostního jmění uznává i § 145 nesp. říz. 4. Po přihlášení se k dědictví povolává se k správě pozůstalosti opatrovník jen, žádá-li to dědic (§ 690 obč. zák.). 5. Byl-li před přihlášením se k dědictví již povolán opatrovník, pomine jeho činnost po přihlášení se k pozůstalosti k návrhu dědice. 6. Dle §u 797 obč. zák. nesmí nikdo ze své moci převzít pozůstalost. Dědic musí býti soudem v pozůstalost uveden odevzdáním pozůstalosti. Z těchto předpisů vysvítá: a) pozůstalostní pohledávky mohou před odevzdáním pozůstalosti býti uplatňovány jen jménem pozůstalosti. b) K zastoupení pozůstalosti jsou povoláni všichni dědicové, jichž přihláška k dědictví byla soudem přijata a jichž právo dědické dle předložených výkazů odpovídá zákonu. Nejsou-li dědicové svorní, rozhoduje o zmocnění ke sporu soud pozůstalostní zřízením opatrovníka. c) Není třeba, by tito dědicové si dříve opatřili od pozůstalostního soudu správu pozůstalosti nebo zmocnění k vedení sporu. Stačí, jsou-li dle §u 810 obč. zák. oprávněni zažádati o správu pozůstalosti. Je tedy pozůstalost v takových sporech zastoupena jediné dědicem, jehož přihláška k dědictví byla soudem přijata (srovnej: Ehrenzweig: soustava II./2, str. 424, Wroblowski, komentář k §u 811 obč. zák., str. 812); stačí, že po té mohl na základě §u 810 obč. zák. učiniti návrh na udělení správy pozůstalosti, pokud tomu návrhu dle §u 810 obč. zák. učiniti návrh na udělení správy pozůstalosti, pokud tomu návrhu dle §u 810 obč. zák. musilo býti vyhověno (proti tomu: Rintelen v počtě pro dra Kleina 1914, str. 120). Není třeba, by i skutečně správa pozůstalosti

mu byla svěřena. V tomto případě nebyla pozůstalost dosud odevzdána. Jsou proto ku zažalování sporné pohledávky pozůstalosti jejím jménem povoláni všichni dědicové. Že tato pohledávka podle dohodnutí dědiců po odevzdání pozůstalosti bude patřiti Jenoveřě K-ové, je pro tento spor bez významu; neboť toto dohodnutí nabude právní účinnosti teprv odevzdáním pozůstalosti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Jde o dvě otázky: 1. zda zletilí dědicové, provedše rozdělení pozůstalosti před jejím soudním odevzdáním, mohou ve vlastním jméně žalobou uplatňovati pohledávky, jim dle dohody o rozdělení připadající, nevyčkávajice odevzdání pozůstalosti, 2. zda k zažalování pozůstalostních pohledávek třeba jest svolení soudu pozůstalostního. K bodu 1.: V §§ 547 a 797 obč. zák. je jasně stanoveno, že dědicové teprv odevzdáním pozůstalosti nabývají pozůstalého jmění. Tudiž teprve odevzdáním pomíjí pozůstalost jako zvláštní právní podmět a až do tohoto okamžiku může jako žalobce ve sporech, které se dotýkají jmění pozůstalostního, vystupovati jen pozůstalost sama a ne zůstavitelovi dědicové ve vlastním jméně. Na věci ničeho se nemění, že dědicové před odevzdáním pozůstalosti provedou rozdělení pozůstalostního jmění. Předpisem §§ 170 a 171 nesp. říz. nejsou nikterak dotčeny předpisy §§ 547 a 797 obč. zák., a věc jest prostě ta, že rozdělení pozůstalosti před jejím odevzdáním týká se jmění, které teprve v budoucnosti státi se má majetkem dědiců. Proto přisvědčiti jest odvolacímu soudu, že je pro spor bezvýznamno, že dle dohody o rozdělení pozůstalosti připadnouti má zažalovaná pohledávka výhradně jen Jenoveřě K-ové, a nelze z tohoto důvodu žalobu zamítnouti. Proto bylo usnesení druhé stolice, rozsudek prvního soudu zrušující a další jednání nařizující, potvrditi. Jak dalece jest ono rozdělení pozůstalosti závazno pro dědice ve vnitřním jich poměru mezi sebou, jest pro tento spor nerozhodno. K bodu 2.: Dle dvorního dekretu ze dne 19. ledna 1790, čís. 1094 sb. z. s., §§ 547, 690, 810, 811 obč. zák. a Šu 145 nesp. říz. jsou dědicové zásadně oprávněni k tomu, by pozůstalost ještě neodevzdanou zastupovali a spravovali. Dle jasného znění Šu 810 obč. zák. a Šu 145 nesp. říz. není však dědicům ponecháno na vůli, by dle své libosti chopili se správy pozůstalosti a ji nakládali, nýbrž jest třeba, by soud pozůstalostní za podmínek zákonných přenechal jim správu pozůstalostního jmění. Pod touto správou nelze rozuměti beze všeho též činnost, která jest realizací pozůstalostního jmění a nakládáním jeho podstatou, a proto dle Šu 145 odstavec první, věta druhá nesp. říz. jest třeba svolení soudu, mají-li býti věci pozůstalostní zcizeny nebo zatíženy a pohledávky postoupeny a peníze od dlužníků vybrány. V důsledku tohoto jest třeba k zahájení aktivních sporů pozůstalostních, jakým jest i tento spor, svolení soudu pozůstalostního. Podotýká se, že v některých případech, na příklad, svěřena-li dědicům správa pozůstalostního podniku živnostenského, zahrnuto jest ve svolení ku správě a k vedení tohoto podniku i právo, činiti potřebné

nákupy a prodeje. V tomto případě nebyla správa dědicům svěřena a ani jim zmocnění k tomuto sporu dáno. Bude tedy věcí soudu procesního, by dle Šu 6 odstavec druhý c. ř. s. odstranil nedostatek tohoto svolení k žalobě, což se dosud nestalo. Nelze však již nyní činiti důsledky z toho, že není zmocnění k sporu vykázáno, a nemohlo býti proto ani z tohoto důvodu rekursu žalované strany vyhověno v tom směru, aby věc byla druhé stolici odkázána k věcnému rozhodnutí.

Čís. 3426.

Naturální požitky jest kromě případů Šu 3 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. započítati do zabavitelného důchodu dlužníka.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1924, Rv II 555/23.)

Manžel žalobkyně byl zaměstnán u žalované a pobíral kromě celého zaopatření 200 Kč měsíčně. Pro dlužné výživné byla žalobkyni proti němu povolena exekuce zabavením a přikázáním dvou třetin důchodů dlužníka s tím omezením, že mu musí z celkového důchodu zůstati volných nejméně 3.000 Kč ročně. K vybrání bylo žalobkyni přikázáno 1200 Kč. Ježto žalovaná této částky dlužníku ze mzdy nezadržela, domáhala se ho žalobkyně na ní žalobou, již bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolacímu důvodu čís. 4 Šu 503 c. ř. s. nelze přiznati oprávnění. Dlužník Emil J., jenž zaměstnán byl v řeznické živnosti u dovolatelky, dostával jako mzdu byt, stravu a mimo to hotově 200 Kč měsíčně. Dovolatelka tvrdí, že ony naturální požitky nelze započítávati do platu, exekuci podléhajícího, a že si nelze představit, jak v opačném případě bylo by exekuci prováděti. Avšak zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n., v němž upraveno tak zvané existenční minimum, sám praví v Šu 3 (1) věta 2., že z exekuce jsou vyňaty a nezapočítávají se platy peněžité nebo naturální, určené k tomu, by zapraven byl náklad veřejné služby nebo pohřebné a pod. platy. Z těchto slov zákona samého plyne, že pod pojmem služebních platů rozuměti jest i naturální požitky a že tyto mimo případy Šu 3 jsou exekuci podrobeny a započítávají se do důchodů zaměstnané osoby. Proto právem přihlížel odvolací soud k ceně naturálních požitků Emila J-a. Věcí žalované strany jako poddlužnice bylo, by po zabavení důchodů Emila J-a upravila ony naturální dávky, které dlužníku mají zůstati volny (do výše 3000 Kč) takovým způsobem, aby nejednala proti zákazu exekučního soudu, a nesmí proto Emilu J-ovi na účet zabavené mzdy dávat stravu v ceně vyšší, než jak dle onoho pravoplatného usnesení exekučního soudu jest oprávněna. Nejednala-li žalovaná takto, musí si nésti důsledky toho sama. Předpisy Šu 330 a 291 ex. ř. nepřicházejí tu v úvahu. Jak již odvolací soud správně a podrobně uvedl, bylo tu tolik příjmů Emila J-a, exe-